

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

310. An, & qualiter resignare possit beneficium, qui illo privandus est ob delictum, vel aliàs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

importet translationem, & sic prorogationem ejusdem pensionis de persona ad personam; an verò novam & integram reservationem, quæstionem potius facti, quàm juris esse ait idem Cardin. *loc. cit.* Porro pensio semel translata transferri non potest, nisi specialiter indultum, vel beneficiati accedat consensus; qui etiam ex intervallo, re tamen integra & ante acceptatam nullitatem præstari potest; sufficitque etiam implicitus & præsumptus ex diuturna solutione (quæ tamen erronea non sit) resultans. C. Luc. *in cit. sum. num. 77.* referens se ad d. 60. si. & 53. An verò transferendi facultas exerceri valeat in pensione, cujus commoditas alteri cessa est, non esse levis quæstionis, ait C. Luc. n. 76. in qua videri sibi probabiliorem affirmativam; Verùm de hac translationis pensionis materiâ pluribus & ex præfesso inferius.

4. Respondeo quartò: His tamen non obstantibus pensiones propriè resignari non possunt in favorem; quia propriè beneficia non sunt, de quo vide Paris. & Pith. immediate post citandos; nec pensio est perpetua, sed onus quoddam temporale. Pith. *ad tit. de renunc. n. 17.* Paris. l. 2. q. 15. n. 7. citans Sarn. *ad reg. de infirm. q. 16.* Mandos *ad eandem reg. q. 11.* Proinde etiam pensiones permutari non possunt. Paris. *loc. cit. n. 9.* citans Per. de Perul. *de permutatone beneficiorum. p. 1. qu. 9.* Gamb. *in c. licet. de rev. permut. in 6. n. 87. &c.*

PARAGRAPHVS IV.

De iis, qui beneficia resignare possunt.

Quæstio 310. Beneficio privandus ob delictum vel aliud, an & qualiter illud resignare possit?

1. Respondeo primò: Criminosus, qui ob delictum non est privatus ipso jure seu facto beneficio suo, sed solum venit privandus, potest illud resignare in favorem etiam. Paris. l. 3. q. 16. n. 1. citans Roffiniac. *de benef. c. 21.* Lancell. *de accent. p. 1. c. 2.* Sarn. *in reg. de annal. q. 42. n. 3.* & plurimos alios. Pith. *ad tit. de renunc. n. 26.* Azor *p. 2. l. 7. c. 20. q. 8.* dicens esse communem. Castrop. *de benef. tr. 13. d. 6. p. 2. §. 2. n. 9.* Garc. *p. 11. c. 3. n. 64.* citans Rebuff. *tit. de mod. amit. benef. n. 53.* Gutt. *qq. can. l. 2. c. 5. n. 30.* Sanch. *de matrim. l. 7. d. 42. n. 2.* Gonz. *gl. 15. n. 147.* Molin. *de just. tr. 3. d. 78. n. 2.* Covarr. &c. Tond. *qq. benef. p. 1. c. 27. n. 13.* Lott. *l. 3. q. 33. n. 65. juncto n. 70.* ubi etiam addit: quantumcumque crimen sit notorium, quamvis expressè non addat, an tunc quoque in favorem renunciari possit. Corrad. *in pr. benef. l. 5. c. 1. n. 8.* Laym. *ad c. admonet. de renunc. n. 8.* remittens ad seipsum *Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 17. circa finem. &c.* Ratio est, quia cum talis necdum privatus sit beneficio, jus in eo retinet, adeoque potestatem disponendi de eo, & transferendi illud in alium. Nam, cum regulariter cuique datum est, proprium beneficium resignare in favorem; ob commissum autem delictum, uti privatus non est beneficio; ita nec datâ potestate. Pith. Castrop. *ll. cit.* Nec obstat ex tali resignatione provenire præjudicium

P. Leuren. *Fori Benef. Tom. III.*

Ordinario, dum impeditur, quò minus ipse conferre possit; nam id est per accidens, & non considerandum; cum talis resignans utatur suo jure.

2. Ampliatur responsio primò, quòd fieri hæc resignatio in favorem, etiam per Procuratorem, dum & criminosi constituti possunt Procuratores ad resignanda beneficia. Pith. *loc. cit. Paris. n. 43.* dicens esse communem.

3. Ampliatur secundò, quòd possit fieri hæc resignatio in favorem, etiam cum reservatione pensionis, juxta Corrad. *loc. cit. n. 9.* & Flores de Mena. *q. 13. n. 8. & 9.* apud Garc. *loc. cit. n. 64.*

4. Ampliatur tertio, ut procedat etiam lite & accusatione pendente; ut quia pendet iudicium super crimine commissio. Pith. *loc. cit. Paris. loc. cit. n. 8.* citans quamplurimos.

5. Quarto: ut procedat hæc resignatio, etiam in favorem, non tantum ubi iudicium inceptum, & testes recepti; sed & ubi conclusum est in causa, ita ut nihil restet nisi proferenda sententia. Corrad. *loc. cit. Garc. tit. c. 3. n. 9.* Tond. *loc. cit. n. 18.* dicens se alias sensisse & consuluisse contrarium, sed maturius cogitantem iudicasse se, sententiam Garciae veriorum, contra Paris. *loc. cit. n. 46.* Laym. & Pith. *ll. cit.* citantes Quaranta *in sum. Bullar. V. beneficiorum resignationes. §. quæstio tamen est.* & admittentes id quidem, dum resignatio esset simplex; non tamen dum est in favorem, eò quòd talis resignatio tunc censeretur dolosa; quas tamen rationes fraudis & malitiæ, ait Tond. magis militare post latam sententiam; & tamen post eam resignare posse criminosum in favorem, de quo mox.

6. Quintò: ut procedat etiam post latam sententiam privationis, dum sit ab ea appellatum; per appellationem enim manet integrum jus passivæ sententiam, & per appellationem extinguitur iudicatum seu sententia, vel saltem suspenditur, & pendente appellatione nihil est innovandum. Corrad. *loc. cit. Garc. à nu. 91.* Paris. *loc. cit. à n. 17.* citantes Roffiniac. *de benef. c. 20. n. 6.* Rebuff. *in pr. tit. de mod. amit. benef. n. 52.* &c. Gonz. *loc. cit.* qui etiam, uti & Corrad. *tit. n. 8.* quòd possit resignare talis in favorem ante privationem per tres sententias conformes subsecutam. Quod tamen ipsum limitat Garc. *num. 96.* ut nimirum hæc ampliatio non procedat, quando privationis sententia contineret in se adjudicationem beneficii juxta ea, quæ habet *num. 76. & 82.* quia ex hoc jam beneficium ipsum factum est litigiosum. vide dicenda de hoc paulò post *respons. 2.*

7. Sextò hoc ipsum ita procedit, ut talis possit renunciare etiam in favorem, valeatque renunciatio, etiam nullâ factâ mentione de crimine, aut de accusatione, inquisitione, processu, privatione; eò quòd nullibi in jure cavetur, talem mentionem fieri debere, vel quòd eis expressis Papa gratiam nullatenus concessisset, & non omnia talia, quorum expressio movere potuisset ad negandam gratiam; gratiam vitiant; sed ea solum, quæ de jure vel stylo sunt exprimenda, seu de quibus reperitur expressum vel, est in jure cautum, quòd eis Papa gratiam non concessisset, ut Felin. *in c. postulasti. de rescrip. nu. 1.* Garc. *tit. c. 3. nu. 120. & 121.* citans Ferrar. Sarn. Covar. Lancell. &c. Corrad. Pith. *ll. cit.* & hic quidem dicens id certum, si crimen non reddat resignantem indignum beneficio. Castrop. *loc. cit. n. 9.* &c. contra Paris. *tit. q. 16. n. 29.* citantem pro hoc Selv. *p. 3. q. 11. n. 152.* C. Paris. *cons. 136. vol. 4.* Menoch. *de arb. casu 202. n. 37.* Rebuff.

Rebuff. *tit. de mod. amitt. benef. num. 52.* (quamvis hic teneat contrarium *cons. 82.* apud *Garc. cit. n. 120.*) *Felin. in c. postulasti &c.* quibus accedere videtur *Tond. loc. cit. n. 16.* dum ait: licet resignatio post commissum crimen fieri possit in favorem coram Papa; hoc tamen intelligendum, ut procedat, modò in tali resignatione fiat expressio litis præcedentis, aliàs resignatio erit nulla.

8. Ampliatur septimò, ut procedat, etiamsi pro crimine quis sit condemnatus ad carceres perpetuos vel aliàs, & sententia illa transferit in rem iudicatam, modò per sententiam illam non sit simul quoque privatus beneficio; quia ut dictum aliàs, condemnatus per sententiam super crimine privatione digno, non est privatus beneficio, nisi id ipsum exprimat in sententia. *Garc. loc. cit. nu. 97. & seq. Paris. loc. cit. à n. 28.*

9. Ampliatur octavò, ut possit fieri & valeat talis resignatio in favorem, etiam postquam delinquens scit impetratum à tertio beneficium suum in eventum privationis, seu casu quo privabitur (quin & ut addit expressè *Garc. nu. 84.* post impetrationis huius præsentationem) ita præter *Garc. cit. n. 84.* *Castrop. qui pro hoc citat Covarr. in clem. si furiosus. de homicidio. p. 2. §. 3. n. 7.* *Plaza. de delictis c. 11. n. 10.* *Tond. loc. cit. nu. 20.* dicens, hanc sententiam magis in iure fundatam; si tamen negotium ex pluralitate doctorum iudicandum, prævalituram sententiam oppositam. *Pirh. loc. cit. &c. contra Paris. cit. q. 16. nu. 35.* item contra *Burrio. conf. 43.* *Boer. decis. 205. nu. 8.* *Lancell. de attent. p. 2. c. 5. nu. 12.* *Gamb. de pot. leg. l. 10. de dispens. n. 336.* apud eundem *Paris.* Item contra *Aufre. in not. ad Capell. Tolos. decis. 436.* *Felin. in c. in nostra. de rescrip. n. 38.* *Gomet. de annal. q. 42.* *Farinac. de homicid. q. 119. nu. 83.* *Peleum. in comment. analyt. de benef. c. 36. vers. non omnis &c.* apud *Tond.* sentientes talem resignationem factam in favorem cum scientia impetrationis habitæ ab alio esse invalidam ob decretum irritans positum in impetratione obta per tertium. Quamvis valere talem resignationem velit *Paris. num. 34.* cum plerisque aliis, si facta cum ignorantia illius impetrationis, quin & *nu. 38.* tradit, posse criminofum sua beneficia resignare simpliciter, etiam post præsentatam impetrationem illorum habitam à tertio, & etiam si verisimiliter existimet se illis privandum. Verùm responsionis nostræ hæc est ratio, quòd talis consulturus sibi vel amico alicui, dum beneficium suum necdum vacans, sed in quo adhuc jus habet resignans, utitur jure suo; utens autem jure suo non potest dici committere fraudem, aut alteri facere injuriam. Et esto, ut *Castrop. loc. cit. n. 11.* etiam ex animo perverso faceret hanc resignationem, ut impediret istius tertii impetrationem, & vel sic etiam eidem in effectu noceret, impediendo nimirum per hanc suam resignationem, quòd minùs purgetur conditio, sub qua impetratum beneficium; ex hoc tamen nocumento, quod per accidens sequitur, impediri non potest jure, quod habet, renunciandi. Adde, ut *Tond. loc. cit. n. 21.* ex *Gonz. gl. 15. n. 148.* quòd, cum beneficium illud necdum vacet, donec lata tres conformes sententiæ super illius privatione, non videtur impediri illius resignatio; cum impetratio illius utpote non vacantis nulla sit (adeòque per illum nullum jus quaesitum impetranti ad beneficium, nisi fortè, ut *Gonz.* in impetratione adest clausula; quòd statim, ac vacent per privationem vel cessum, impetranti conferatur;

quia tunc valebit gratia, non tanquam de vacante sed tanquam de vacaturo) & in hoc nihil faciat scientia vel ignorantia possessoris, stante impetrationis nullitate.

10. Sed neque obstat decretum positum in impetratione irritans resignationem illius beneficii, nam illud duntaxat operatur in eventum privationis, si ve si & quatenus casus privationis evenit, & non aliàs; adeòque, cum tempore resignationis nondum evenerit casus privationis, non potest etiam adeste aliquis effectus istius decreti, alioqui eodem modo operaretur decretum existente ignorantia resignantis; quia si ve sciret, si ve ignoraret impetrationem, semper decretum illud afficeret; cum decretum irritans etiam afficiat ignorantes. *Tond. loc. cit. n. 20.* *Garc. à n. 81. addens n. 87.* Proinde magis consequenter processisse *Flores de Mena*, dum tenet, non valere in hoc casu resignationem etiam ab ignorante factam in præjudicium gratiæ impetrationis. Neque obstat textus *c. 2. de renunc. in 6.* ubi: *habens teneum præbendam, & credens pinguem brevi vacaturam, sciens tertium obtinuisse à Papa indultum pro prima vacatura suam resignavit, ut in illa tertius ille provideretur, & ipse vero pinguem brevi vacaturam obtineret.* Ad quòd respondet *Papa*, quòd, consulto de prædicta fraude resignantis, expectans Apostolicus, omisit illà præbendam tenui resignatà, provideretur de præbenda illa pingui secundò vacaturà. Unde sequitur quòd religiosans animo impediendi impetrationem, fraudem committat. Nam hic diversus est casus à præsentis; concessio enim expectativa ibi facta pro præbenda primò vacaturà rebus ordinario cursu succedentibus, non verò pro præbenda ex indultoria & malitia vacante, ac proinde posità illa malitiosà & fraudulenta vacatione, non ponitur conditio requisita, ut habens gratiam expectativam teneatur illà uti, ac proinde renunciatio illa fraudulenta etsi valida sit, non præjudicat tamen expectanti: in præsentis verò casu, ut dictum, nocumentum illud per accidens secutum ex eo, quòd utatur quis jure suo, non potest illius usum impedire, *Castrop. loc. cit. n. 11.*

11. Valebit nihilominùs impetratio, & impedietur delinquens, quòd minùs resignare possit suum beneficium in præjudicium impetrantis, si in impetratione factà tertio in eventum privationis adjecta fuerit clausula & cum decreto, quòd resignatio illius cedat in favorem impetrantis. *Tond. loc. cit. n. 15.* *Garc. cit. c. 3. n. 122.* *Corrad. loc. cit.* qui etiam *ibidem* recitat formulas, quibus dictum decretum pro cautela impetrantis secundum usum *Dataria* solet extendi in supplicatione. Solere autem concedi istiusmodi clausulam post primam sententiam privationis, & rariùs, antequam prima sententia condemnatoria lata fuit, tradit *Tond. cit. nu. 15.* *Chok. ad reg. 45. Cancell. nu. 8.* *Farinac. loc. cit. n. 91.* *Paris. loc. cit. n. 63.* citatis aliis pluribus, *Garc. cit. n. 122.* qui tamen *n. 123.* subdit, ex eo tamen non tolli Episcopo dispensandi potestatem in casibus, in quibus aliàs potest, ipsamque dispensationem impedituram privationis sententiam. Pro quo citat *Sanch. de matrim. l. 7. d. 42. n. 2.* *Molin. Gutt. Covar. &c.* contra *Gambat.* Impediri quoque criminofum resignare, etiam simpliciter, dum *Papa* in literis provisionis beneficii factæ ad favorem illius, qui impetrat certo modo, narrasset vacare beneficium propter tale crimen, licet tale crimen in veritate non inducat privationem

nam ipso jure, tradit ex Sarn. de *annal.* q. 42. nu. 5. & aliis. Paris. *loc. cit.* n. 54. quamvis ipse n. 56. dicat, se id admittendum, quoties Papa id faceret motu proprio, non autem aliis; eò quòd, dum agitur de præjudicio tertii, Papa non credatur, ut Felin. in *c. cum à nobis. de testibus.*

12. Ex quibus omnibus, etsi constet, posse beneficium criminoli privandi impetrari in eventum privationis, dum nimirum impetrans petit committi alicuii iudici, ut consulto de crimine privet, & in eventum privationis conferat sibi. Paris. nu. 57. & 58. ex Gamb. de *por. leg.* l. 10. de *dispens. num.* 321. dum tamen impetrans narrat plura delicta per privandum patrata; & dein in conclusione petit, ut, si de præmissis, vel alterutro præmissorum constet, privetur N. illa verba: *alterutro præmissorum semper soleant cassari, & impetrans tenetur illa omnia probare, & hæc impetratio vocatur impetratio certo modo.* Paris. nu. 59. in qua impetratione solet quoque apponi conditio: *postquam N. adversarium accusaverit, sequi in forma juris inscriberit;* quo casu factis est, ut impetrans se obliget ad poenam extraordinariam arbitrio Rotæ, & sic non requiritur poena talionis. Paris. nu. 60. & 61. Porro ad dubium, num, si dum agebatur iudicium contra criminolum, ut privetur, moriatur criminolus, is, qui impetravit beneficium, nimirum in eventum privationis, debeat habere illud beneficium, non respondet Paris. sed remittit ad Sarn. de *annal.* q. 42. Gamb. de *por. leg.* à n. 321. Roffiniac. de *benef.* c. 21. n. 7. & c.

13. Respondeo secundò: potest etiam criminolus talis accusatus pendente lite, seu ante sententiam privationis resignare beneficium permutationis gratiâ, seu potest illud permutare. Paris. *loc. cit.* q. 16. nu. 10. dicens esse communem. Castrop. *loc. cit.* n. 12. Garc. *loc. cit.* c. 3. n. 69. citans Sarn. ad *reg. de annal.* q. 7. nu. 42. Eñ. de Falcon. Pet. Gregor. & c. Quamvis idem Garc. id limitet dupliciter, nisi vel obstat infamia orta ex accusatione apud bonos & graves viros, ne possit ad beneficium promoveri; vel nisi ob delictum esset de jure inhabilis ad beneficia obtinenda, aut saltem indignus. Quas tamen limitationes bene diluit Castrop. *loc. cit.* dum ait, delictum (intellige, pro quo privandus) non impedit, quin beneficium resignandum & permutandum tuum sit: Si autem dicas impedire, quòd minus beneficium alterius de novo acquiras, quia te infamem & irregularem constituit, & consequenter impedire resignationem ex causa permutationis; quia hæc consistit in depositione proprii beneficii, & acquisitione alterius, facile respondetur, quòd non quodlibet crimen, ob quòd quis privandus venit, constituat infamem & irregularem, ac proinde nec incapacitatem beneficii acquirendi: Sed & gratis dato, quòd talis non acquirat noviter illud alterius beneficium, non tamen inde inferitur, resignationem ex causa permutationis non valere; quia qui tecum beneficium permutat, non est in culpa, quòd minus suum tibi beneficium de novo non acquiras. Procederetque hæc permutationem, etiam si facta, postquam tertius impetravit beneficium criminolus in eventum privationis, supponunt Garc. *loc. cit.* n. 69. juncto n. 68. & Castrop. *loc. cit.* dum id manifestè sequi videtur ex eo, quòd idem cum aliis docent, posse fieri resignationem in favorem alterius ab impetrante, etiam postquam criminolus resignans scivit, beneficium suum impetratum ab alio

in eventum privationis. Et idem expressè tenet Sarn. de *annal.* q. 42. nu. 1. apud Paris. contrarium hic iterum tenentibus Paris. *loc. cit.* q. 16. n. 49. Staph. de *lit. gratia. tit. de var. mod. vac. n. 15.* Rebuff. *gl.* 12. in *reg. de infirm.* n. 19. Lancell. *ubi supra* n. 14. Mandosi. & aliis apud Paris. & Garc. *loc. cit.* Quibus accedit Chok. de *permut. benef.* p. 1. c. 32. nu. 3. citans insuper Zerol. in *pr. Ep.* p. 2. v. *renunciatio.* Quorum fundamentum est, quòd jus jam sit quæsitum saltem ad beneficium ei, qui illud impetravit in eventum privationis; & quòd ejusmodi permutatio, utpote facta à reo lite pendente super beneficio revocetur, & invalidetur per viam attentatorum; quemadmodum nec valet dispensatio obtenta lite pendente in præjudicium alterius, hoc est illius, qui beneficium impetravit certo modo, & instat pro privatione, ut Gamb. de *por. leg.* l. 10. de *dispens.* n. 317. Chok. *loc. cit.* n. 4. Verùm ad primum jam ferè responsum est ex Castrop. Tond. & aliis, quòd per talem impetrationem factam beneficio necdum vacante, utpote nullam respectu tribuendi juris in re, seu in beneficio, jus nullum quærat impetranti in re, Sed neque jus ad beneficium per illum quærat, nisi sub conditione, nimirum futuræ privationis, quæ per factam resignationem (quam, quòd minus fiat, exinde non impediti, dictum, nisi adsit in impetratione clausula superius memorata, vel etiam illa; quòd *renunciatio lite pendente facta cedat in utilitatem impetrantis, de qua Chok. loc. cit. nu. 30.*) impeditur; post renunciationem enim factam ad privationem procedi non potest, ut Garc. n. 72. citans Sarn. Covar. Gamb. & c. Ad secundum quoque respondet Garc. à n. 80. quòd quidem, dum agitur de privatione ipso jure incurâ, & remotione à possessione seu detentatione, ut nimirum declaretur quis privatus, & ut beneficium adjudicetur alteri (uti de his agebatur in decis. Rotæ in *Placentin. Canonica.* 26. Nov. 1593. quam recitat Garc. *num.* 78. & quæ in contrarium adduci solet, utpote in qua agebatur de confidentia, quæ privat ipso jure) causa est beneficialis & beneficium statim dicitur effectum litigiosum; adeoque procedat doctrina glossæ in *c. 2. ut lite pendente. in 6. v. finita,* de qua Garc. n. 75. Item, quòd quidem, dum principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidenter deducitur delictum; ut dum quis non petit, aliquem ob delictum privari, sed solum declarari, uti ab initio inhabili, non potuisse conferri, & ideo beneficium, ut prius, vacare; & sibi illud concedi, causa sit beneficialis. Dum verò agitur de privatione per sententiam infligendam, ut in præsentem, beneficium non efficitur litigiosum, nec sit causa beneficialis, nisi superveniat sententia, quæ privet beneficium, & illud alteri adjudicet, cui facta gratia in eventum privationis; tunc enim, ex quo beneficium tanquam vacans per privationem est alii adjudicatum, effectum est litigiosum. Garc. nu. 82. quin & ubi ageretur de privatione ipso jure incurâ, etiam ad instantiam habentium interesse, & jus prætendendi beneficium, si tamen non petebant adjudicationem seu collationem illius in illo iudicio, beneficium non esse litigiosum, ait Garc. *num.* 83.

juxta Rotæ decisionem in *Callaguris. beneficium.* 29. Octob. 1601, quam

ibidem recitat,